

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Akcioni plan za implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća za 2014. godinu

Podgorica, mart 2014.

Na osnovu Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015, Vlada Crne Gore je na sjednici od .... 2014. godine donijela

Akcionni plan za implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća za 2014. godinu

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća je, u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore broj 08-3126/3 od 16.01.2014., pripremila **Akcionni plan za implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća za 2014. godinu.**

Na osnovu Okvirnog petogodišnjeg Akcionog plana Strategije razvoja MSP 2011-2015 i analize Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za 2013.godinu, identifikovane su aktivnosti i institucije u čijoj nadležnosti je realizacija istih. Nakon toga su u narednoj fazi su prikupljene informacije od strane institucija javnog, privatnog sektora i međunarodnih organizacija. Definisani su očekivani rezultati, izvori verifikacije, procjena potrebnih finansijskih sredstava za njihovu realizaciju i izvor sredstava.

Prvi nacrt Akcionog plana 2014. je urađen nakon analize dostavljenih informacija i upućen na prijedloge i sugestije. Nacrt Akcionog plana 2014. je upućen Koordinacionom timu za izradu i implementaciju Strategije razvoja MSP 2011-2015 na usvajanje, a nakon toga i Vladi Crne Gore na usvajanje.

Planirane aktivnosti Akcionog plana 2014. su razvrstane po Strateškim ciljevima definisanim Strategijom razvoja MSP i odnose se na:

1. Pобољшanje poslovnog okruženja
2. Jačanje finansijske podrške
3. Jačanje konkurentnosti MSP i promociju izvoza
4. Podršku početnicima u biznisu-start up.

U kreiranju Akcionog plana 2014. zastupljeni su principi koje se odnose na:

- Nastavak započelih aktivnosti koje već ostvaruju uticaj na razvoj i rast MSP sektora;
- Definisane i realizaciju novih aktivnosti koje će doprinijeti daljem razvoju i rastu MSP sektora;
- Sprovođenje preporuka Akta o malim preduzećima EU (SBA) i procesa pregovora sa EK u okviru Poglavlja 20. Preduzetništvo i industrijska politika.

1. Implementacija Akcionog plana

Imajući u vidu kompleksnost implementacije politike MSP, odnosno Akcionog plana Strategije MSP u 2014. godini, efikasna **koordinacija** na implementaciji svih utvrđenih aktivnosti je od ključnog značaja za ostvarivanje očekivanih rezultata utvrđenih Strategijom MSP 2011-2015.

Realizacija aktivnosti je u nadležnosti brojnih ministarstava i institucija javnog sektora, ali i u nadležnosti udruženja u okviru privatnog, MSP sektora, a određen broj aktivnosti se realizuje uz podršku međunarodnih institucija/organizacija i donatorskih projekata:

1. Ministarstva

1. Ministarstvo ekonomije
2. Ministarstvo finansija
3. Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
4. Ministarstvo održivog razvoja i turizma
5. Ministarstvo prosvjete
6. Ministarstvo nauke
7. Ministarstvo rada i socijalnog staranja
8. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

2. Državne institucije

1. Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
2. Investiciono-razvojni fond
3. Zavod za zapošljavanje
4. Centar za stručno obrazovanje
5. Zavod za školstvo
6. Zavod za statistiku
7. Uprava Carina
8. Institut za standardizaciju

3. Banke

1. Centralna banka Crne Gore

4. Poslovna udruženja/NVO

1. Privredna komora Crne Gore
2. Unija poslodavaca Crne Gore
3. Montenegro biznis alijansa
4. Asocijacija poslovnih žena
5. Centar za razvoj nevladinih organizacija

5. Univerziteti i akademije

1. Univerzitet „UDG“

6. Međunarodne organizacije/programi

1. UNDP
2. EBRD Bas program.

Kako bi se obezbijedilo sprovođenje Akcionog plana 2014. od ključnog značaja su institucije i tijela koja učestvuju u izradi i implementaciji politike MSP i to:

- Ministarstvo ekonomije/Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
- Koordinacioni tim za izradu i implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015
- Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015.

Direkcija za razvoj MSP, sa jedne strane obezbjeđuje **koordinaciju u izradi** kao i **monitoring** i **evaluaciju** definisanih aktivnosti, dok sa druge strane sama učestvuje u realizaciji određenog broja aktivnosti, uglavnom mjera nefinansijske podrške sektoru MSP.

U toku 2014. godine formiraće se radna grupa za statističko praćenje sektora MSP koja će uraditi dokument kojim će se definisati obezbjeđenje indikatora za statističko praćenje sektora MSP u skladu sa Strategijom MSP.

Za sprovođenje Akcionog plana 2014. obezbijeđeno je ukupno **62.229.337,78€:**

- javni sektor (uključujući kapitalni budžet i IRFCG) – 60.659.310,85 € (97,48%)
- privatni sektor – 89.000 € (0,14%)
- međunarodne organizacije/donatori –1.481.026,93€ (2,38%)

Od ukupne vrijednosti sredstava javnog sektora 60.659.310,85 €, najveći iznos je opredijeljen za finansijsku podršku IRFCG, 55.000.000€ odnosno 90,67%.

Institucije **javnog sektora-budžeta** su obezbijedile 2.608.410,85€ ili 4.19% ukupnog budžeta i saglasnost na sredstva Budžeta.

Izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2014. uradiće se u decembru 2014. godine.

LISTA SKRAĆENICA

Asocijacija "Poslovna žena"	APŽ
Biznis inkubatori	BI
Biznis centri	BC
Biciklistički savez Crne Gore	BSCG
Central European Free Trade Agreement	CEFTA
Centralna banka Crne Gore	CBCG
Centar za stručno obrazovanje	CSO
Corporate Social Responsibility-Društvena odgovorost	CSR
Centar za razvoj nevladinih organizacija	CRNVO
Competitiveness Innovation Program	CIP
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	Direkcija za razvoj MSP
Društveno odgovorno poslovanje	DOP
EBRD Business Advisory Services Program	EBRD BAS program Crna Gora
EBRD Shareholder special fund	EBRD fond za finansiranje BAS programa u CG
Evropska investiciona banka	EIB
Entrepreneurship Innovation Program	EIP
Evropski centar za informacije i inovacije Montenegro	EIICM
Evropski investicioni fond	EIF
Evropska Unija	EU
Institut za standardizaciju	ISME
Investiciono-razvojni fond Crne Gore	IRFCG
Javno preduzeće Nacionalni pakovi Crne Gore	JPNPCG
Higher education and research for innovation and competitiveness project	HERIC
Koordinacioni tim za izradu i implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015	Koordinacioni tim
Mala i srednja preduzeća	MSP
Ministarstvo finansija	MF
Ministarstvo ekonomije	ME
Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije	MIDT
Ministarstvo pravde	MP
Ministarstvo kulture	MK
Ministarstvo prosvjete	MP
Ministarstvo nauke	MN
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	MRSS
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	MORiT
Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	MLJMP
Montenegro biznis alijansa	MBA
Market Access Barriers Data Base-baza podataka o barijerama za ulazak na tržište	MADB – baza podataka
Naučno-istraživačka djelatnost	NID
Poreska uprava	PU
Privredna komora Crne Gore	PKCG
Planinarski savez Crne Gore	PSCG
Savjet za unaprjeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi	Savjet za regulatornu reformu
Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou	Savjet za konkurentnost
Sanitary and Phitosanitary – sanitarna i fitosanitarna baza	SPS baza
Statistical Office of the European Comission	EUROSTAT
Small Business Act- EU Akt o malim preduzećima	SBA
Tehničke trgovinske barijere	TBT Platforma
Unija poslodavaca Crne Gore	UPCG
Univerzitet Donja Gorica	UDG
United Nation Development Program	UNDP
Uprava carina	UC
Vlada Crne Gore	Vlada CG
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	ZZZCG
Zavod za statistiku Crne Gore	Monstat

STRATEŠKI CILJ 1. POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena potrebnih finansijskih sredstva				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
1.1.	Operativni cilj: Smanjenje regulatornog rizika							
<i>1.1.1</i>	<i>Zadatak: Ukidanje nepotrebnih propisa i izmjena/pojednostavljanje administrativnih postupaka</i>							
1.1.1.4.	Akcionni plan sprovođenja Preporuka	Implementirane preporuke „Giljotine” planirane Akcionim planom za 2014. godinu	Akcionni Plan Giljotine propisa http://www.sr.r.gov.me/srr					Savjet za unaprjeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi, MF
1.2.1	Operativni cilj: Stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja							
<i>1.2.1.</i>	<i>Zadatak: Jačanje konkurentnosti privrede preduzimanjem aktivnosti koje su u skladu sa kriterijumima definisanim Izvještajem Svjetske banke Doing Business</i>							
1.2.1.1.	Reforma procedure izdavanja građevinske dozvole (izmjena i implementacija relevantnih zakona koji tretiraju proceduru izdavanja građevinske dozvole)	Implementiran one stop shop u saradnji sa lokalnim samoupravama Doneseni novi propisi na lokalnom nivou o naknadama za komunalno opremanje građevinskog zemljišta						Savjet za unaprjeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi MORIT MF
1.2.1.2.	Objedinjena registracija preduzeća u PU	Unaprijedena softverska rješenja sa ciljem omogućavanja pune <i>on line</i> registracije preduzeća, kao širenja mogućnosti za registraciju na 8 područnih jedinica PU	http://www.poreskauprava.gov.me/uprava https://www.euprava.me/					Savjet za unaprjeđenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi, MF PU
1.2.1.4.	Jačanje kapaciteta kreditnog registara kod CBCG	Sistemska ažuriranje baze podataka Kreirane nove ponude ili dopune postojećih proizvoda kreditnog registra u cilju	Objedinjena baza podataka Izvještaji kreditnog registra Izvještaj CBCG					CBCG

		sveobuhvatnosti izvještajnih podataka i kvaliteta procjene kreditnog rizika po pojedinim licima						
1.2.1.6.	Pripremiti detaljno mapiranje procedura za uvoz i izvoz	Izrađeno uputstvo za sprovođenje pojednostavljenih postupaka deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenog upisa prilikom uvoza. Izrađeno uputstvo o primjeni PAN-EURO-MED Konvencije o pravilima o porijeklu robe	www.upravacarina.gov.me www.upravacarina.gov.me					UC
		Urađen vodič za sajmove u CEFTA regionu za 2014.godinu	Izveštaj PKCG	2.000			2.000	PKCG
1.2.1.7.	Objedinjena naplata poreza i doprinosa	Unaprijedeni informatički kapaciteti Poreske uprave u cilju omogućavanja poreskim obveznicima da izvrše izmirenje poreskih obaveza elektronskim podnošenjem dokumentacije	http://www.poreskauprava.gov.me/uprava					MF i PU
1.2.1.8.	Pojednostavljenje procedure zapošljavanja stranaca, usljed pribavljanja dozvola za rad stranaca - Izmjene Zakona o zapošljavanju i radu stranaca	Definisana ukupna kvota radnih dozvola za strance od 19.50 , od čega je 3.000 radnih dozvola opredijeljeno za realizaciju razvojnih projekata Vlade CG Zapošljavanje stranaca u predviđenom broju sa naglaskom na veće zapošljavanje domaće radne snage	Odluka o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2014. godinu („Sl.list CG“, br. 54/2013) Godišnji Izveštaj o radu Zavoda za zapošljavanje CG					MRSS

		Usvojen novi Zakon o strancima kojim će se objediniti postupak izdavanja boravišne i radne dozvole, a koja će se izdavati od strane MUP	Zakon o strancima objavljen u Službenom listu Crne Gore					MRSS/ MUP
--	--	---	---	--	--	--	--	-----------

STRATEŠKI CILJ 2. JAČANJE FINANSIJSKE PODRŠKE

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena potrebnih finansijskih sredstva				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
2.1.	Operativni cilj: Poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama							
2.1.1.	<i>Zadatak: Uspostavljanje finansijske ponude u skladu sa tražnjom MSP sektora</i>							
2.1.1.1.	Realizacija kreditnih linija za podsticaj razvoja MSP	Obogaćena kreditna ponuda IRF-a segmentirana po pojedinim ciljnim grupama i prilagodjena krajnjim korisnicima Broj odobrenih kredita	Izveštaj IRFCG	30.000.000	30.000.000			IRFCG
2.1.1.3.	Realizacija kreditnih linija za kratkoročnu podršku-factoring	Broj realizovanih faktoring aranžmana Definisane stimulacije za posebne ciljne grupe		25.000.000	25.000.000			IRFCG
2.1.1.6.	Podizanje znanja i vještina MSP za upravljanje finansijama	Održane 2 obuke, obučeno 40 polaznika	Izveštaj PKCG	400			400	PKCG
2.2.	Operativni cilj: Uspostavljanje sistema izdavanja kreditnih garancija							
2.2.1.	<i>Zadatak: Olakšavanja pristupa kreditima</i>							
2.2.1.1.	Kreiranje modela garancija (garantnih šema)	Nije planirano u 2014.	Izveštaji IRFCG					IRFCG
2.3	Operativni cilj: Poboljšanje dostupnosti grantovima							
2.3.1.	<i>Zadatak: Jačanje poslovanja MSP kroz smanjenje troškova korišćenja eksternih usluga</i>							
2.3.1.1.	Utvrđene i realizovane grant šema za refundaciju troškova	Realizovano 30 - 40 projekata	BAS Operativni Plan za 2014	160.000		160.000 EBRD Shareholder Special Fund		EBRD BAS Crna Gora

2.4	Operativni cilj: Olakšavanje pristupa kreditima kreiranjem podsticajnog regulatornog okvira							
	<i>Zadatak: kreiranje podsticajnih mjera koje omogućavaju povoljniju kreditnu politiku banaka i MFI</i>							
2.4.1.1.	Kreiranje podsticajnog regulatornog okvira u funkciji povoljnijeg pristupa kreditima	Analizirana važeća regulativa kojom se uređuje poslovanje banaka i vršenje mogućih izmjena u cilju povoljnijeg pristupa kreditima	Izmijenjena regulativa					CBCG
2.5	Operativni cilj: Podsticanje korišćenja raspoloživih COSME-HORIZON finansijskih instrumenata							
2.5.1.	<i>Zadatak: Kreiranje novih i jačanje postojećih finansijskih instrumenata</i>							
2.5.1.1.	Uspostavljanje direktne saradnje nadležnih institucija sa evropskim finansijskim institucijama	Organizovan info dan o novom okvirnom programu EU i promocija finansijskih instrumenata. Potpisan Ugovor IRFCG sa EIB u cilju realizacije II dijela aranžmana u iznosu od 25 mil € Započete aktivnosti na uspostavljanju saradnje i sa drugim finansijskim institucijama u cilju definisanja područja moguće saradnje (EBRD u dijelu finansiranja faktoriga i dr.)	Izveštaji ME/Direkcija za razvoj MSP Izveštaj IRFCG Izveštaj IRFCG	500		500		ME/Direkcija za razvoj MSP IRFCG IRFCG

STRATEŠKI CILJ 3. JAČANJE KONKURENTNOSTI MSP I PROMOCIJA PREDUZETNIŠTVA

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena porebnih finansijskih sredstava				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
3.1.	Operativni cilj: Zaokruživanje potrebne institucionalne podrške razvoju MSP							
3.1.1	Zadatak: Unaprjeđenje lokalnih/regionalnih biznis centara							
3.1.1.1.	Unaprjeđenje mreže biznis centara	Upostavljena međuopštinska infrastruktura (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje i Andijevica) za podršku MSP u vidu izgradnje Regionalnog biznis centra i inkubatora u Beranama	Izveštaj opština na sjeveru CG (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje i Andijevica)	484.866,93 ¹		484.866,93		Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica
3.1.1.4.	Jačanje saradnje sa ostalim institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou	Uspostavljena saradnja sa institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou – Direkcijom za razvoj MSP i BsC inkubatorom Bar	Izveštaj opština na sjeveru					Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica
3.1.1.5.	Pojačati promociju kroz jačanje uloge biznis centara	Unaprijeđeni kapaciteti zaposlenih u RBC i 5 opština sa sjevera CG za pružanje usluga MSP i implementaciju EU projekata Uspostavljen web portal i informisani klijenti o uslugama RBC	Izveštaj opština na sjeveru					Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica
3.1.1.6.	Uspostavljanje jedinstvenog online MSP portal	Opreacionalizacija rada online MSP portala za opštinu Bijelo Polje, pružanje informacija i usluga klijentima	Izveštaj Direkcije za razvoj/opština Bijelo Polje	40.000		40.000		Direkcija za razvoj MSP/Ministarstvo ekonomije Italije
3.1.2.	Zadatak: Razvoj Naučno- tehnoloških parkova (NTP)							
3.1.2.2.	Pojačati promotivne aktivnosti na formiranju naučno- tehnoloških parkova	Organizovane promotivne aktivnosti o značaju NTP u okviru festivala „Otvoreni	Promotivni materijal, medijski	70.000	50.000	20.000		MN

¹ Obuhvata aktivnosti 3.1.1.1., 3.1.1.4 i 3.1.1.5. i finansira se iz IPA 2011 "Inter-Municipal Development Grants Programme"

		dani nauke“	izvještaji, Izvještaj MN					
3.1.2.3.	Uspostavljanje Inovaciono preduzetničkog centra “Tehnopolis” u Nikšiću	Rekonstruisan i adaptiran Dom Vojske CG za potrebe smještaja d.o.o. Inovaciono preduzetnički centar „Tehnopolis“ u Nikšiću (koji treba da bude dio Naučno-tehnološkog parka)	Kapitalni budžet Crne Gore 585.000€, Budžet MN 70.000€ i sredstva IRF CG 500.000€	1.155.000	1.155.000			MN/IRFCG
3.1.3	<i>Zadatak: Internacionalizacija MSP i jačanje uloge i aktivnosti EIIC²</i>							
3.1.3.1.	Promocija mreže u medijima, distribucijom promotivnih materijala, organizacijom promotivnih skupova, distribucijom elektronskog i štampanog newsletter-a	Distribuirana 2 štampana i 3 elektronskih newsletter-a Distribuirane 4 informativne brošure Realizovan nastup na domaćim i 1 inostranom sajmu Organizovana medijska promocija	www.euroinfo.me Izvještaj EIICM Press clipping Štampane brošure i promotivni materijal Spisak učesnika Izvještaj EIICM Štampana verzija newsletter-a	14.000	5.600	8.400		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.2.	Unaprjeđenje Web sajt-a projekta	Dnevno ažuriran Web sajt projekta	www.euroinfo.me Izvještaj EIICM	1.000	400	600		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.3.	Savjetovanje o EU temama u cilju dobijanja povratnih informacija	Napravljena MSP baza upita o EU temama Realizovano 50 informativnih upita i povratnih informacija Predstavljeno 30 primjera dobre prakse o EU temama U okviru projekta "Jačanje socijalnog dijaloga u sektoru tekstila", organizovana panel diskusija, 2 okrugla stola i	Baza upita Izvještaj EIIC Izvještaj Direkcije za razvoj MSPP UPCG izvještaj	3.840	1.540	2.300		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
				10.000		8.500	1.500	UPCG

²EIIC čine Direkcija za razvoj MSP kao koordinator projekta, a partneri su: Mašinski fakultet, PKCG, Biznis start up centar Bar. Projekat se finansira 60% iz sredstava EU, a 40% i domaćih izvora.

		studijska posjeta Sloveniji i publikovana brošura o stanju i mogućnostima unaprjeđenja socijalnog dijaloga u sektoru tekstila						
3.1.3.4.	Razvoj mreže klijenata	Održano 115 direktnih sastanaka sa MSP	Baza upita Izveštaj EIICM	6.220	2.420	3.800		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.5.	Unaprjeđenje inovativnih potencijala MSP	35 klijenata dobilo usluge/informacije o zaštiti autorskih prava, finansiranju, tehnološkim procjenama i ostalim uslugama u vezi sa internacionalizacijom i inovacijama	Štampani i elektronski newsletter, štampani mediji u kojima su članci objavljeni	7.840	3.140	4.700		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.6.	Organizacija poslovnih misija preduzeća i posredničkih manifestacija	Učešće 90 MSP u poslovnim misijama i na posredničkim manifestacijama	Izveštaji EIICM Spisak/slike preduzeća učesnika sajma ili manifestacije, poslovne misije	14.740	5.900	8.840		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.7.	Obezbeđivanje informacija o novim uslugama po mjeri klijenata	Obezbeđene informacije za MSP putem web sajta, biltena, newsletter-a, o novim uslugama	web sajt, spisak adresa na koje je bilten distribuiran, baza upita Izveštaj EIICM	1.100	400	700		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.8.	Prikupljanje ponuda za partnerstvo	Objavljeni i distribuirani inostrani biznis profili uvršteni u BCD bazu Urađeno 24 ponuda za partnerstvo Dato i primljeno 30 iskaza o interesovanju	Baza BCD profila Izveštaj EIICM	7.720	3.000	4.720		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.2.	Operativni cilj: Edukacija i savjetodavne usluge za MSP							
3.2.1.	<i>Zadatak: Jačanje preduzetništva u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju</i>							
3.2.1.1.	Integracija ključne kompetencije preduzetništvo u osnovno obrazovanje	Nastavnici 50% osnovnih škola implementiraju preduzetničko učenje kroz obavezne predmetne programe 1. Organizovano 5 seminara	Izveštaji nadzora Zavoda za školstvo Istraživanja	5.000	5.000			ZZŠ

		<p>za nastavnike osnovnih škola</p> <p>2. Sve osnovne škole upoznate sa osnovnim elementima preduzetničkog učenja i mogućnostima implementacije ovog vida nastave/učenja kroz kompletan kurikulum</p> <p>3. Organizovano 15 bazičnih seminara za 50 osnovnih škola</p>	<p>Zavoda za školstvo</p> <p>Konsultacije, ogledni časovi i primjeri dobre prakse</p>					
3.2.1.2.	Integracija koncepta preduzeća za vježbu za učenike i studente	Osnovano novih 10 preduzeća za vježbu za učenike i studente	Godišnji izvještaj CSO	500	500			CSO
3.2.1.4.	Podsticati saradnju institucija formalnog obrazovanja sa privredom	<p>Realizacija aktivnosti „Praćenje karijere svršenih studenata“</p> <p>Urađena Studija izvodljivosti za praćenje karijere svršenih studenata</p> <p>Usvojena Studija o potrebama tržišta rada u oblasti visokog obrazovanja</p>	MP	50.000	50.000 Kredit SB			MP
		Realizacija TEMPUS projekata: “Razvoj ishoda učenja – put ka boljoj uporedivosti, priznavanju i zapošljivosti” i “Unaprjeđenje obrazovnog sistema u oblasti sajber bezbjednosti”	Izvještaj PKCG					PKCG
		Realizovani zajednički projekti predviđeni potpisanim sporazumima o saradnji sa privrednim subjektima u CG	Web site Univerziteta Donja Gorica www.udgedu.me					UDG
		Održana gostujuća predavanja domaćih i međunarodnih predavača iz	Izvještaji Studentskog biznis centra					

		privrede CG i regiona, u okviru Preduzetničke tribine ¥€\$.	(SBC) pri UDG.					
		Organizovane prakse za studente u saradnji sa udruženjima poslodavaca i stranih investitora u CG.						
3.2.1.5.	Promocija preduzetništva u formalnom obrazovanju	Održano nacionalno takmičenje (10 timova iz srednjih stručnih škola i 10 timova sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorice/ 60 učesnika) za najbolji biznis plan za učenike i studente koji pohađaju predmet Preduzetništvo	Godišnji izvještaj CSO www.cso.gov.me www.serviscen tarpzv.me	5.000	500	3.500	1.000	CSO
		Promovisana preduzeća za vježbu na nacionalnom sajmu i jednom međunarodnom sajmu						
		Organizovana Škola preduzetništva i inovacija za mlade	Web site Univerziteta Donja Gorica www.udgedu.me	15.000			15.000	UDG
		Realizovano takmičenje u izradi biznis planova Business Challenge Montenegro	Izvještaji Studentskog biznis centra (SBC) pri UDG.	7.000			7.000	
		Organizovana Berza preduzetničkih ideja (9. maj)		8.000			8.000	
3.2.1.7.	Izrada Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-2018	Izrađena Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-2018	Izvještaj Radne grupe Izvještaj ME/Direkcije za razvoj MSP/MP Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-	3.304	3.304			ME/Direkcija za razvoj MSP/MP

			2018					
3.2.2.	<i>Zadatak: Jačanje preduzetništva u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju</i>							
3.2.2.1.	Razvoj mreže organizatora preduzetničkog osposobljavanja odraslih u svim opštinama u Crnoj Gori	Unaprijeđen rad preduzetničkih centara u 3 srednje stručne škole odnosno 3 opštine na sjeveru CG Obučeno 20 nastavnika i trenera iz oblasti preduzetništva za odrasle	Godišnji izvještaj CSO	20.500	500	20.000		CSO Lux- Development
3.2.2.2.	Uspostavljanje sistema za sprovođenje analize potreba za obukom u MSP	Realizovan Anкета poslodavaca	Istraživanje – Analiza potreba za obukom u MSP Izvještaj ZZZCG	14.000	14.000			ZZZCG
3.2.2.3.	Izraditi standarni set usluga prema potrebama MSP	Izrađen standarni set usluga prema potrebama MSP	Priručnik sa setom usluga	500	500			CSO
		Izrađen standardni set usluga prema potrebama MSP	Izvještaj – pregled ponuđenog seta usluga	3.000			3.000	PKCG
		Unaprijeđen web sajt UPCG u skladu sa postojećim servisima	Web sajt UPCG	3.000		3.000		UPCG
3.2.2.4.	Akreditacija pružaoca poslovnih usluga radi osiguranja kvaliteta	Uspostavljeni registri sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta, registar sertifikacionih tijela u CG i registar konsultanata za sisteme kvaliteta	Uspostavljeni registri Izvještaj PKCG	1.000			1.000	PKCG
3.2.2.5.	Promocija i realizacija obuka	Realizovano 7 obuka za 120 MSP	Izvještaj ZZZCG	5.000	5.000			ZZZCG
		Realizovano do 7 ciklusa edukacije sa učešćem 105 MSP	Izvještaj Direkcije za razvoj					Direkcija za razvoj MSP
		Realizovano 27 obuka (seminari i radionice) sa 560 polaznika	Izvještaj PKCG	13.700			13.700	PKCG

		Realizovano 15 okruglih stolova, konferencija sa 300 učesnika						
		Realizovano minimum 15 seminara i treninga uz prateće medijske kampanje	Izveštaj UPCG, Web sajt UPCG	12.000		10.000	2.000	UPCG
		Realizovana 2 seminara na teme: Žene u biznisu i Marketing konsultantskih usluga	EBRD BAS Operativni Plan za 2014	16.000		16.000	EBRD Shareholder Special Fund	EBRD BAS Crna Gora
3.2.2.6.	Implementacija Nacionalnog okvira kvalifikacija	Usvojen Izveštaj o referenciranju NOK sa EOK od strane nadležnih savjeta Izveštaj dostavljen EK na mišljenje	Izveštaj MP	49.800	49.800			MP
		Definisano 10 ispitnih kataloga za programe obrazovanja odraslih	Godišnji izvještaj CSO	6.000	1.000		5.000	CSO
3.2.2.7.	Uvođenje mentoringa za mala i srednja preduzeća	Obučeno 9 mentora, raspisan Javni poziv i izabrano 18 preduzeća korisnika mentoring usluga	Izveštaj mentora Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	12.850	12.850			Direkcija za razvoj MSP
3.3	Operativni cilj: Jačanje inovativnosti MSP							
3.3.1	<i>Zadatak: Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u MSP</i>							
3.3.1.1.	Izraditi programe za sufinansiranje istraživačkih i razvojnih projekata u kojima je obavezno učešće MSP	Sufinansirani nacionalni naučnoistraživački projekti, primijenjenih i razvojnih istraživanja; projekti u okviru EUREKA programa; prijavljeni projekti u okviru Okvirnog programa EU „Horizont 2020”	Nacionalni NI projekti (Budžet MN i 6 resornih ministarstava) EUREKA projekti- budžet MN (pod tačkom 3.3.2.8)	750.000 Budžet MN i 6 resornih ministarstava	750.000			MN

3.3.1.2.	Uvođenje poreskih olakšica za MSP koja ulažu u istraživanje i razvoj u strateškim sektorima	Implementirane odredbe Zakona o NID i Zakona o porezu na dodatu vrijednost koje se odnose na oslobađanje od plaćanja PDV po osnovu uvoza opreme za potrebe naučnih istraživanja						MN
3.3.1.3.	Javna kampanja podizanja svijesti o istraživanju i inovacijama u MSP	Organizovane promotivne aktivnosti o značaju istraživanja i inovacija u okviru festivala „Otvoreni dani nauke“	Realizacija u okviru tačke 3.1.2.2.					MN
3.3.1.4.	Urediti statističko praćenje istraživačkih i razvojnih aktivnosti u MSP	Međuresorna Radna grupa koju je koordiniralo MN utvrdila novu metodologiju statistike u nauci Obezbijedjeni podaci o stanju, strukturi i razvoju naučnih organizacija, kretanju naučnih radnika, nauč.radovima i činocima koji na njih utiču, odnosno dobijanje podataka o naučnom potencijalu CG	Izveštaj Radne grupe Izveštaj MN i MONSTAT-a Istraživačko razvojne ustanove koje obavljaju aktivnosti istraživanja i razvoja (licenca MN)	9.792,95	9.792,95			MN MONSTAT
3.3.1.5.	Stimulisanje učešća MSP u međunarodnim programima za istraživanje i inovacije (FP7/HORIZONT 2020/COSME/EUREKA)	Uplaćena kontribucija za učešće Crne Gore u novom Okvirnom programu EU za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“ za 2014. godinu Uplaćena kontribucija CG za učešće u EUREKA programu za 2014. godinu (tačka 3.3.2.8)	Izveštaj MN	1.149.150 Iznos sredstava iz budžeta planiranih za realizaciju aktivnosti u 2014.	1.149.150			MN
3.3.2.	<i>Zadatak: Jačanje veza MSP sa univerzitetima i centrima izvrsnosti</i>							
3.3.2.3	Istraživanje i program promocije preduzetničkih potencijala i uspjeha	Organizovane promotivne aktivnosti o preduzetničkim potencijalima i uspjesima u istraživanjima u okviru festivala „Otvoreni dani nauke	Realizacija u okviru tačke 3.1.2.2.					MN

3.3.2.5.	Obuka MSP i istraživačkih ustanova o načinima ugovaranja razvoja novih proizvoda i usluga	Realizovane obuke MSP i istraživačkih ustanova o načinima ugovaranja razvoja novih proizvoda i usluga	Izveštaj MN					MN
3.3.2.7.	Uspostavljanje centara uspješnosti	Kroz projekat HERIC finansiran iz kredita Svjetske banke uspostavljen prvi Centar uspješnosti u Crnoj Gori u iznosu do 3.700.000€ (Iznos sredstava za prvu godinu rada Centra u 2014. 1.190.000€, a za finansiranje prve godine krupnih istraživačkih grantova 532.500€)	Izveštaj MN	1.722.500	1.722.500 Kredit Svjetske banke 1.190.000 Centar uspješnosti + 532.500 istraživački grantovi			MN
3.3.2.8.	Uključivanje Crne Gore u EUREKA program	Finansirani ranije prihvaćeni projekti i raspisan Konkurs za učešće u sufinansiranju novih projekata u okviru EUREKA programa Plaćena kontribucija Crne Gore za učešće u EUREKA programu za 2014. godinu	Izveštaj MN	83.400	Projekti 80.000 kontribucija + 3.400			MN
3.3.3.	<i>Zadatak: Jačanje primjene Infomaciono- komunikacionih tehnologija</i>							
3.3.3.1.	Podsticati MSP da koriste informaciono komunikacione tehnologije	Donešen plan za posticanje malih i srednjih preduzeća na veću upotrebu ICT-a u poslovanju	MIDT					MIDT
3.3.3.2.	Razvoj e-Government portala	Ostvaren cilj iz Strategije razvoja informacionog društva 2012-2016 -100 servisa do kraja 2014. godine	MIDT					MIDT
3.3.3.3.	Razvoj e-Poslovanje portala	Izrađen Kodeks e-trgovina	MIDT					MIDT
3.3.3.4.	Plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	Izrađen i usvojen plan aktivnosti na podizanju digitalne pismenosti na nacionalnom nivou	MIDT					MIDT

3.4.	Operativni cilj: Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP							
3.4.1.	<i>Zadatak: Dalji razvoj usluga u okviru Tržišno Informativnog Servisa za izvozno orjentisana preduzeća</i>							
3.4.1.1.	Primanje i obrada zahtjeva za tržišnim informacijama	Obradeno do 50 zahtjeva za informacijama	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP/GIZ
3.4.1.3.	Izrada studija istraživanja ciljanih tržišta na osnovu raspoloživih informacija iz baza podataka	Izrađena najmanje 1 studija istraživanja tržišta	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP Studije istraživanja tržišta	500	500			Direkcija za razvoj MSP
3.4.1.4.	Kreiranje web portala/direktorijuma izvoznika	Ažurirana elektronska baza podataka izvoznika	Elektronska baza izvoznika					Direkcija za razvoj MSP
3.4.2.	<i>Zadatak: Izrada Izvozno - razvojnog programa za određena ciljna tržišta</i>							
3.4.2.1.	Istraživanje o ciljnim tržištima, uslovima, partnerima, institucijama, distributerima	Uradjeno 15 istraživanja tržišta	Istraživanja Izveštaj PKCG	14.000			14.000	PKCG
		Redovno ažuriranje CEFTA portala na tromjesečnom nivou Započet rad CEFTA Transparency Pack, on-line aplikacije koja objedinjava CEFTA Trade Portal, CEFTA SPS bazu podataka (informacije o legislativi u oblasti sanitarnih, fitosanitarnih i veterinarskih propisa), TBT Platformu (informacije o propisima u okviru tehničkih barijera u trgovini) i MADB – baza podataka o barijerama u trgovini).	Izveštaj CEFTA Sekretarijata					ME
3.4.2.2.	Organizovanje promotivnih aktivnosti na bazi reciprociteta kao što su poslovni susreti, učešće na sajmovima, misije prodaje, itd.	Organizovana 2 poslovna susreta u zemlji	Izveštaj MBA	3.000			3.000	MBA

3.4.3	<i>Zadatak: Nastavak aktivnosti na organizaciji specijalizovanih sajmova, poslovnih susreta, trgovinskih misija</i>							
3.4.3.1.	Organizacija nacionalnih štandova u zemljama regiona i zemljama EU	Organizovana 2 nacionalna štanda na sajmovima za 20 MSP i obezbijedeno prisustvo 100 MSP na 10 sajmova	Štand Promotivni materijal Izveštaj PKCG	25.000			25.000	PKCG
3.4.3.2.	Organizacija poslovnih susreta u zemlji i inostranstvu	Organizovan najmanje 1 poslovni susret	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	500	500			Direkcija za razvoj MSP
		Organizacija minimum 2 poslovna susreta u zemlji i minimum 2 poslovna susreta u inostranstvu	Izveštaj UPCG, Web sajt UPCG	14.000		8.000	6.000	UPCG
		Organizovano 10 poslovnih foruma sa 300 učesnika	Izveštaj PKCG	10.000			10.000	PKCG
3.4.3.3.	Izrada promotivnih materijala za odabrane sektore	Oštampam i distribuiran Biznis direktorijum 2014.	Direktorijum	10.000			10.000	MBA
		Oštampam i distribuiran Kontak info 2014	Kontakt info	2.000			2.000	MBA
		Uradjene 3 sektorske analize Odštampam i distribuiran promotivni materijal	Sektorska analiza Promotivni materijal Izveštaj PKCG	10.000			10.000	PKCG
		U okviru projekta "Start up trening", kreirani posebni edukativni programi za privrednike (dodatni vid neformalnog obrazovanja)	Izveštaj UPCG, edukativni programi UPCG	5.000		4.500	500	UPCG
3.4.3.5	Obogaćivanje turističke ponude koja ima uticaj na razvoj i rast MSP sektora	Realizovan projekat „Panoramski putevi“ (postavljena signalizacija na panoramskoj ruti, pripremljen auto vodič za Muzej Marka Miljanova na Medunu, izrađen plan signalizacije za panoramsku rutu, „Kruna Crne Gore“)	Izveštaj MORIT	30.000	30.000			MORIT

		Pripremljen koncept za Turističku valorizaciju muzeja i organizovana radionica za turističke vodiče	Izveštaj MORIT	20.000	20.000			MORIT, MK, NTO, lokalne turističke organizacije, Udruženje vodiča
		Razvijene tematske staze u Nacionalnim Parkovima	Izveštaj MORIT	25.000	25.000			MORIT, JPNPCG
		Započete aktivnosti na pripremi Akcionog plana za razvoj sportskog turizma angažovanjem eksperta	Izveštaj MORIT	10.000	10.000			MORIT
		Realizovan pilot projekat staza za hodanje na krpljama u saradnji sa turističkom privredom	Izveštaj MORIT	10.000	10.000			MORIT, opštine, LTO, turistička privreda
		Sprovedene procedure održavanja staza za planinarenje i planinski biciklizam Postavljena nove signalizacije na 40 km staza iz Nacionalne mreže planinskih staza	Izveštaj MORIT	50.000	50.000			MORIT, PSCG, BSCG
3.4.4.	<i>Zadatak: Edukacija izvoznika</i>							
3.4.4.1	Organizovanje specijalizovanih trening programa u oblasti izvoznog poslovanja	Organizovana najmanje 1 obuka za izvozno orijentisana preduzeća	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP
3.4.5.	<i>Zadatak: Jačanje konkurentnosti MSP</i>							
3.4.5.1.	Izrada Akcionog plana 2014. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“i započeta realizacija aktivnosti	Urađen Akcioni plan 2014.	Akcioni plan 2014. Izveštaj o realizaciji Akcionog plana 2014. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“					Direkcija za razvoj i nadležne institucije javnog i privatnog sektora
3.4.5.2	Analiza konkurentnosti JLS I realistično sagledavanje početne pozicije radi vođenja	U 2013. godini. utvrđen je stepen konkurentnosti JLS i donijet Pravilnik o	Objavljena lista stepena konkurentnosti					ME

	uravnotežene i dugoročno održive politike regionalnog razvoja, odnosno poboljšanja elemenata koji ograničavaju stepen razvijenosti JLS	utvrđivanju liste stepena konkurentnosti jedinice lokalne samouprave ("Sl.list CG", br. 49/13). Na osnovu člana 17 stav 2 Zakona o regionalnom razvoju, stepen konkurentnosti JLS se utvrđuje trogodišnje, te iz tog razloga ovu aktivnost ne treba planirati za 2014. Godinu	JLS					
3.4.5.4.	Identifikacija nedovoljno korišćenih potencijala Opština CG	Izrađeni i usvojeni Strateški planovi razvoja u 6 opština koje to nijesu uradile i analizirane mogućnosti za razvoj biznisa u opštinama	Usvojeni Strateški planovi razvoja od strane 6 Skupština opština					ME/ Lokalne samouprave
3.4.5.5.	Definisanje i realizacija pojedinačnih projekata boljeg korišćenja nedovoljno iskorišćenih kapaciteta na lokalnom nivou (Program podsticaja razvoja biznisa otvaranjem biznis zona u CG)	Promovisano 6 otvorenih biznis zona, u cilju povećanja zaposlenosti i ekonomske pozicije lokalnih samouprava	Program podsticaja razvoja biznis zona					ME/ Lokalne samouprave
3.4.5.6.	Promocija značaja uvođenja međunarodnih standarda kvaliteta	Održane 2 obuke sa 40 obučenih lica	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP/Instituta za standardizaciju					Direkcija za razvoj MSP/Instituta za standardizaciju
		Održane obuke za 80 lica, 1 okrugli sto sa 30 učesnika	Izveštaj PKCG	25.4000			400	PKCG
		Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Izveštaj PKCG Promotivni materijal				25.000	PKCG
		U sklopu projekta "Start Up Training" realizovana 3 okrugla stola sa privrednicima na teme: upravljanje ljudskim resursima, marketing i PR	Izveštaj UPCG, Web site, Press clipping, Evaluacione	5.000		4.500	500	UPCG

		vještine, standardi i proizvodnja	forme					
3.4.6.	<i>Zadatak: Unaprijediti potencijal za razvoj klastera u Crnoj Gori</i>							
3.4.6.1.	Mapiranje potencijala za razvoj klastera u Crnoj Gori	Unaprijeđeni kapaciteti ME i javnih i privatnih institucija za podršku biznisu, za izradu inicijativa za razvoj klastera i prijedloga projekata kako bi se iskoristile mogućnosti ponuđene kroz različite fondove Realizovane zajedničke aktivnosti MSP u okviru 5 odabranih klastera u cilju postizanja kolektivne efikasnosti, zajedničkog pristupa novim tržištima, saradnje sa lokalnim institucijama podrške biznisu, itd.	Izveštaj ME Izveštaj projekta: IPA 2011 - "Enhancing the competitiveness of local SMEs in Montenegro through cluster development"	525.000		500.000 EU 25.000 UNIDO		ME/Lokalne javne i privatne institucije za podršku biznisu
3.4.6.2.	Sprovođenje Akcionog plana 2014. strategije za održivi ekonomski rast CG kroz uvođenje klastera 2012-2016	Realizovane mjere iz programa Podsticanja razvoja klastera u Sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama za 2014.godinu	Strategija za održivi ekonomski rast CG kroz uvođenje klastera 2012-2016 i Akcioni plan za implementaciju predmetne strategije	50.000	50.000			ME
3.5	Operativni cilj: Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora							
3.5.1.	<i>Zadatak: Osnivanje Foruma javnog i MSP sektora</i>							
3.5.1.1.	Unaprjeđenje mehanizma za PJP na nacionalnom nivou	Usvojen prijedlog Incijative za spajanje Koordinacionog tima i Savjeta za konkurentnost i formiranje Savjeta za MSP i konkurentnost	Prijedlog Savjeta za MSP i konkurentnost Izveštaj Direkcije za					Direkcija za razvoj MSP Koordinacion i tim Savjet za konkurentnos

			razvoj MSP					t
3.5.1.5.	Organizovanje sastanaka FPJP	Organizovana 2-3 susreta sa članovima	Izveštaj MBA	3.000			3.000	MBA
3.5.1.6	Unaprijeđen stepen komunikacije i saradnje između biznis sektora i NVO	Organizovan Sajam neprofitnih ideja	Lista učesnika Foruma, video zapis	10.000		10.000		CRNVO
3.5.2	<i>Zadatak: Jačanje društvene odgovornosti u preduzećima</i>							
3.5.2.1.	Procijeniti nivo društvene odgovornosti MSP u Crnoj Gori	Prezentovan dvojezični izvještaj o stanju DOP-a u CG	Dvojezični izvještaj, Izvještaj UPCG	24.200		19.400	4.800	UPCG
3.5.2.2.	Osmisliti i realizovati kampanju u cilju informisanja i podizanja svijesti MSP o društvenoj odgovornosti	Organizovan 1 okrugli sto o društvenoj odgovornosti-DO	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP Mreža za društvenu odgovornost					Direkcija za razvoj MSP/ Mreža za društvenu odgovornost
		Unaprijeđena svijest o DOP-u kroz uključivanje predstavnika Mreže prilikom izrade strateških dokumenata u kojima bi se mogao uvrstiti pojam DO	Izveštaj Mreže za društvenu odgovornost					Mreža za društvenu odgovornost
		Promovisana aktivnost reciklaže u cilju unaprjeđenja DO						
		Organizovan okrugli sto na temu društvena odgovornost i JLS za predstavnike jedinica lokalne samouprave i preduzeća sa naglaskom na koristi od sprovođenja Standarda ISO 26 000	Izveštaj Tehničkog komiteta za društvenu odgovornost					MORIT/Institut za standardizaciju/ Direkcija za razvoj MSP
		Promovisan standard <i>Smjernice za društvenu odgovornost</i>						

		U okviru projekta „CSR for ALL”, realizovan veći broj različitih aktivnosti (seminari, treninzi, prezentacija izvještaja)	Izvještaj UPCG, Web sajt UPCG	11.000		8.800	2.200	UPCG
		Informisani članovi o aktivnostima mreže za DOP	Izvještaj	1.000			1.000	MBA
		Organizovana Škola DOP-a	Lista evidencije, video zapisi, press clipping štampanih i elektronskih medija	15.000		15.000		CRNVO
		Objavljeno najmanje 5 izdanja CSR newsletter/a	CSR newsletter-i dostupni na web sajtu CRNVO	1.000		1.000		CRNVO
3.6	Operativni cilj: Statističko praćenje i promocija MSP i preduzetništva							
3.6.1.	<i>Zadatak: Unaprijediti statističko praćenje i istraživanja o MSP</i>							
3.6.1.1.	Kreirati specifične baze MSP	Kontinuirano ažurirana baza podataka za uvoznike i izvoznike iz klase malih i srednjih preduzeća	Baza uvoznika i izvoznika kao i indikatori za klasu veličine po kojoj se oni klasifikuju na mala i srednja preduzeća koja se bave uvozom i izvozom	1.000	1.000			MONSTAT
		Kontinuirano ažurirana baza izvoznika	Elektronska baza izvoznika Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP
		Ažurirana i unaprijeđena baza članova MBA	Baza	1.000			1.000	MBA
		Unaprijeđena, proširena i obezbijedena sveobuhvatnost i pristup kreiranju baze podataka MSP	Baze UPCG, Izvještaj UPCG	1.000			1.000	UPCG

3.6.1.2.	Uspostavljanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa indikatorima EUROSTAT	Formirana Radna grupa za statističko praćenje sektora MSP Pripremljen dokument o unaprjeđenju statičkog praćenja MSP Kontinuirano ažurirana baza podataka iz internih i eksternih izvora	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP/MONSTA /Poreska uprava MONSTAT	2.000	2.000			Direkcija za razvoj MSP/MONSTAT/PU/CBCG MONSTAT
3.6.2	<i>Zadatak: Promocija evropskih vrijednosti u razvoju politike MSP i preduzetništva</i>							
3.6.2.1.	Sprovođenje principa SBA	Obučeni eksperti SBA za izradu indkatora za primjenu principa SBA za 2015. godinu	Izveštaj ME/Izveštaj Direkcije za razvoj MSP					ME/Direkcija za razvoj MSP
3.6.2.2.	Organizovanje SME Week	Održana 1 konferencija sa 40 učesnika	Promotivni materijal Izveštaj PKCG Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	3.500	500		3.000	PKCG/Direkcija za razvoj MSP
3.6.2.3.	Nagrada za najboljeg preduzetnika i izvoznika u različitim kategorijama	Održana konferencija i dodijeljene nagrade	Izveštaj PKCG	9.000			9.000	PKCG
3.6.3.	<i>Zadatak: Podsticanje ženskog preduzetništva</i>							
3.6.3.1.	Razviti dodatne programe za podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja žena	Realizovani edukativni programi (kursevi, treninzi, seminari) za podsticanje ženskog preduzetništva i samozapošljavanje žena	Izveštaj APŽ	16.000		15.000	1.000	APŽ
		Realizovan program podrške razvoju ženskog preduzetništva	Izveštaj PKCG					PKCG
3.6.3.2.	Unaprijediti ulogu poslovnih udruženja žena	Nastavljeno pružanje podrške radu APŽ (kroz jačanje administrativnih kapaciteta APŽ, korišćenja poslovnih prostorija UPCG od strane APŽ, uključenost APŽ u projektne aktivnosti UPCG)	Izveštaj UPCG	3.000			3.000	UPCG

		<p>Povećan broj članica APŽ. Ostvarena saradnja sa udruženjima poslovnih žena na lokalnom, regionalnom i međunarodnom planu</p> <p>Ažurirana baza podataka APŽ o ženama preduzetnicama Ostvarena saradnja APŽ i UPCG po pitanju kreiranja mjera i politika razvoja ženskog preduzetništva</p>	Izveštaj APŽ	2.000		1.000	1.000	APŽ
		Inovirana baza podataka žena preduzetnica –članica PKCG	Izveštaj PKCG	1.000			1.000	PKCG
3.6.3.3.	Jačati međusobnu saradnju, kao i saradnju žena preduzetnica sa drugim udruženjima (networking)	<p>Potpisani sporazumi o saradnji sa ostalim udruženjima u zemlji i regionu (FCEM- Svjetska asocijacije poslovnih žena Freja forum-forum za razvoj orgabizacija civilnog društva)</p> <p>Organizovana V Konferencija Asocijacije i godišnje Skupština APŽ</p> <p>Učešće na kongresima, sajmovima, konferencijama i drugim događajima u cilju networkinga i promovisanja APŽ Kongres u Dubrovniku 03-05. april u organizaciji FCEM i učešće na Freja forumu</p>	Izveštaj APŽ	7.000		7.000		APŽ
3.6.3.4.	Pojačati promotivne aktivnosti	<p>Promovisano žensko preduzetništvo u srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama</p> <p>Promovisana „Poslovna ambasada“ Asocijacije poslovnih žena, kao i uspješnih članica APŽ -</p>	Izveštaj APŽ	4.000		4.000		APŽ

		<p>nastavak projekta iz 2013.</p> <p>Kontinuirana medijska promocija aktivnosti i ostvarenih rezultata APŽ</p> <p>Objavljena info brošura o uspješnim preduzetnicama. Reprint leaflet-a o Asocijaciji poslovnih žena</p>						
		<p>Nastavljene aktivnosti usmjerene na afirmaciju ženskog preduzetništva (kroz projektne aktivnosti UPCG, aktivnosti zastupanja i lobiranja, podršku radu Direkcije za razvoj MSP na pripremi Strategije razvoja ženskog preduzetništva 2014/2015, saradnja sa Direkcijom za razvoj MSP u okviru prekograničnog projekta CG-Albanija na planu jačanja ženskog preduzetništva)</p>	<p>Izveštaj UPCG, Web sajt UPCG</p>	<p>3.000</p>			<p>3.000</p>	<p>UPCG</p>
3.6.3.5.	<p>Sprovesti istraživanje o stanju ženskog preduzetništva u Crnoj Gori</p>	<p>Sprovedeno istraživanje i kreirana baza podataka o „stvarnim“ vlasnicama preduzeća u CG</p>	<p>Izveštaj APŽ</p>	<p>Budžet u okviru 3.6.3.4</p>				<p>APŽ</p>
		<p>Nastavljene aktivnosti koje imaju za cilj dalju analizu stanja/razvoja ženskog preduzetništva u CG</p>	<p>Izveštaj UPCG, Web sajt UPCG</p>	<p>1.000</p>			<p>1.000</p>	<p>UPCG</p>
		<p>Mapirani potencijali za razvoj ženskog preduzetništva u prekograničnom području CG-Albanija</p>	<p>Rezultati mapiranja/istraživanja Izveštaj Direkcije za razvoj MSP</p>					<p>Direkcija za razvoj MSP</p>
3.6.3.6.	<p>Otvaranje posebne kreditne linije za postojeće preduzetnice ili start up</p>	<p>Definisane posebne kreditne linije za žene u biznisu.</p> <p>Broj odobrenih kredita</p>		<p>Budžet u okviru. 2.1.1.1.</p>				<p>IRFCG</p>

		ženama u biznisu Nastavljena saradnja sa IRFCG Održani sastanci sa predstavnicima bankarskog sektora, ME i MPRR na temu kreiranja kreditnih linija za podsticanje i razvoj ženskog preduzetništva					1.000	APŽ	
		Realizovana kreditna podrška ženskom preduzetništvu pod povoljnim uslovima ³	Izveštaj ZZZCG	Budžet u okviru 4.2.1.2.				ZZZCG	
3.6.3.7.	Uvođenje godišnje nagrade za najuspješnije preduzeće čiji je vlasnik žena	Uspostavljena godišnja nagrada APŽ za najuspješnije poslovne žene –preduzetnice i menadžerke	Izveštaj APŽ	9.000		9.000		APŽ	
3.6.3.8.	Edukacija postojećih i potencijalnih preduzetnica (koncept LLL, usvajanje posebnih znanja i vještina, mentoring i sl)	Organizovani edukativni seminari i radionica za postojeće i potencijalne preduzetnice	Izveštaj UPCG, Web site, press clipping	1.500		1.000	500	UPCG	
		Realizovan program seminara za žene preduzetnice	Izveštaj PKCG	2.000			2.000	PKCG	
		Organizovana 2 seminara							
		Organizovano nekoliko radionica za postojeće i potencijalne preduzetnice	Izveštaj APŽ	7.000		6.000	1.000	APŽ	
		Organizovana edukacija i studijska putovanja članica APŽ							
		Realizovana najmanje 3 ciklusa edukacije za žene (marketing, menadžment, brendiranje)	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP	

³U okviru Inoviranog programa za samozapošljavanje kojeg realizuje ZZZCG, tačka 4.2.1.2.

3.6.3.9.	Koncipiranje Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori.	Urađena Strategija razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2014/2015 sa okvirnim Akcionim planom Organizovana najmanje 2 okrugla stola na temu ženskog preduzetništva	Izještaj Direkcije za razvoj MSP Dokument Strategije	2.204	2.204			Direkcija za razvoj MSP
3.6.3.11.	Organizovati susret žena koje su završile obuku za preduzetništvo i napravile biznis planove sa potencijalnim investitorima i kreditorima	Najmanje 40 žena iz 4 opštine predstavilo biznis planove potencijalnim investitorima/kreditorima	Izveštaji UNDP	15.000		15.000		UNDP/MLJMP

STRATEŠKI CILJ 4. PODRŠKA POČETNICIMA U BIZNISU – START UP

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena potrebnih finansijskih sredstava				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
4.1.	Operativni cilj: Jačanje institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa							
4.1.1.	<i>Zadatak: Uspostavljanje politike razvoja mreže inkubatora i obezbjeđivanje potrebnih uslova za započinjanja biznisa</i>							
4.1.1.1.	Proširiti poslovne aktivnosti i usluge inkubatora	Unaprijeđena logistička podrška stanarima Bsc Bar inkubatora Sprovedena analiza poslovnih potreba za preduzeća – u dijelu prostora, infrastrukture (npr. internet, telekomunikacije, radni prostor itd.), ljudskih potencijala, finansijskih uslova i izvora finansiranja Organizovani sastanci stanara inkubatora i potencijalnih međunarodnih partnera, organizovane company missions na području	Izveštaj Biznis inkubatora	10.000		10.000		Bsc Bar

		Zapadnog Balkana						
4.1.1.2.	Formirati inkubator opšteg karaktera na sjeveru Crne Gore	Uspostavljen biznis inkubator u Beranama (EU projekat IPA 2011 "Inter-Municipal Development Grants Programme")	Izvještaji opština Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje, Plav i Andijevica	* sredstva u okviru 3.1.1.1.				Opštine Berane, Bijelo Polje, Rožaje, Plav i Andijevica
4.1.1.3.	Poboljšati saradnju između samih inkubatora, kao i sa inkubatorima iz regiona	Broj međunarodnih projekata u koje su uključeni BI Ostvarena saradnja sa budućim inkubatorom u Beranama	Izvještaj BI					Izvještaj BI
4.1.1.4.	Pojačati promotivne aktivnosti i podići svjesnost o značaju razvoja inkubatora	Realizovane aktivnosti na planu promocije značaja inkubatora u cilju pospješivanja mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja svršenih studenata Univerziteta kroz jačanje njihovih preduzetničkih vještina i njihovo motivisanje za osnivanje start - up kompanija	Izvještaj BI	8.000		8.000		Izvještaj BI
4.2	Operativni cilj: Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti finansijske podrške							
4.2.1.	<i>Zadatak: Olakšavanje pribavljanja nedostajućih sredstava za započinjanje sopstvenog biznisa</i>							
4.2.1.1.	Realizovati kreditnu liniju za podršku početnicima u biznisu -Start up	Definisana kreditna linija za početnike u biznisu i mlade u biznisu Broj odobrenih kredita početnicima i mladima u biznisu	Izvještaji IRFCG	Budžet u okviru 2.1.1.1.				IRFCG
4.2.1.2.	Realizovati programe za samozapošljavanje	Realizovano 5 obuka za 75 nezaposlenih lica. Realizovano 30 kredita Stvoreni uslovi za otvaranje 40 novih radnih mjesta	Izvještaj ZZZCG	200.000	200.000			ZZZCG

4.3. Operativni cilj: Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti nefinancijske podrške								
4.3.1	<u>Zadatak:</u> Razvoj usluga kojima se obezbjeđuje sticanje potrebnih znanja i vještina za započinjanje sopstvenog biznisa							
4.3.1.1.	Pripremiti informatore i priručnike o tome kako započeti posao	Urađeno i distribuirano 300 priručnika kako započeti biznis	Priručnik Izveštaj ZZZCG	1.000	1.000			ZZZCG
4.3.1.3.	Realizacija obuka za početnike u biznisu	Uspostavljena 3 virtuelna preduzeća i obučeno 57 polaznika	Izveštaj ZZZCG	51.309,90	51.309,90			ZZZCG
4.3.1.4.	Promocija značaja započinjanja sopstvenog biznisa	Realizovana obuka za započinjanje sopstvenog biznisa i 4 praktične radionice, 10 radionica iz oblasti omladinskog preduzetništva	Izveštaj Inkubatora	8.400		8.400		Izveštaj BI
		Urađeno i distribuirano 1000 lifleta za nezaposlena lica	Lifleti Izveštaj ZZZCG	100	100		ZZZCG	